

(i) Printed Pages : 4

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

0	0	3	8
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	1
---	---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 1st Semester

(2122)

COMPARATIVE STUDY OF RELIGION (In all Mediums)

Paper—I : Hinduism

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 90

Note :— Attempt FIVE questions in all by selecting ONE question from each Unit. Question No. 9 is compulsory. Questions in unit-I, II, III and IV consist of 18 marks each.

UNIT—I

1. Discuss the origin and development of Vaishnav tradition.
2. What are the fundamental features of Vaishnav tradition ?

UNIT—II

3. Discuss the origin and sources of Shaiva tradition.
4. What are the different sources and institutions of Shaivism ?

UNIT—III

5. Discuss the origin and development of Shakta tradition.
6. What are the different schools and institutions of Shakta tradition ?

UNIT—IV

7. Write a note on the Bhakti movement in India.
8. Discuss the specific contributions of Chaitanya Mahaprabhu to the Bhakti tradition.

UNIT—V

9. Attempt any **nine** of the following. Each question is of **2** marks.

- (1) Define religion.
- (2) Aim of comparative studies.
- (3) What is the message of all religions ?
- (4) Definition of Hinduism.
- (5) Why Hinduism is said to be a way of life than a religion ?
- (6) Does Hinduism have any prophet ?
- (7) Does Hinduism believe in conversion ?
- (8) What is the difference between religion and culture ?
- (9) Can there be a religion without rituals ?
- (10) What is the role of scripture in religion ?
- (11) What is meant by Bhakti ?
- (12) What is meant by Karma ?

(हिन्दी माध्यम)

नोट :— सभी में से पाँच प्रश्न करें। प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न करें। प्रश्न नं. 9 अनिवार्य है। यूनिट I, II, III और IV में प्रत्येक प्रश्न के 18 अंक हैं।

यूनिट-I

1. वैष्णव परंपरा की उत्पत्ति और विकास की चर्चा कीजिए।
2. वैष्णव परम्परा की मूलभूत विशेषताएँ क्या हैं ?

यूनिट-II

3. शैव परम्परा के उद्भव और नियमों की चर्चा कीजिए।
4. शैव मत के विभिन्न मूलग्रन्थ और नियम क्या हैं ?

यूनिट-III

5. शाक्त परम्परा की उत्पत्ति और विकास की चर्चा कीजिए।
6. शाक्त परम्परा के विभिन्न मत और नियम कौनसे हैं ?

ਯੂਨਿਟ-IV

7. ਭਾਰਤ ਮੇਂ ਭਕਿਤ ਆਂਦੋਲਨ ਪਰ ਏਕ ਨੋਟ ਲਿਖਿਏ।
8. ਭਕਿਤ ਪਰੰਪਰਾ ਮੇਂ ਚੈਤਨਯ ਮਹਾਪ੍ਰਭੂ ਕੇ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਯੋਗਦਾਨ ਕੀ ਚਰਚਾ ਕੀਜਿਏ।

ਯੂਨਿਟ-V

9. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਮੇਂ ਸੇ ਨੌ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਜਿਏ। ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੇ 2 ਅੰਕ ਹੈਂ।
 - (1) ਧਰਮ ਕੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀਜਿਏ।
 - (2) ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਯਯਨ ਕਾ ਉਦੇਸ਼ਯ।
 - (3) ਸਭੀ ਧਰਮੋਂ ਕਾ ਸਦੇਸ਼ ਕਯਾ ਹੈ ?
 - (4) ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਕੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ।
 - (5) ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਕੋ ਧਰਮ ਕੀ ਅਪੇਖ਼ਾ ਜੀਵਨ ਪਛਤਿ ਕਯੋਂ ਕਹਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ?
 - (6) ਕਯਾ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਕਾ ਕੋਈ ਪੈਗੰਬਰ ਹੈਂ ?
 - (7) ਕਯਾ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਧਰਮਾੰਤਰਣ ਮੇਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰਖਤਾ ਹੈ ?
 - (8) ਧਰਮ ਔਰ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਿ ਮੇਂ ਕਯਾ ਅੰਤਰ ਹੈ ?
 - (9) ਕਰਮਕਾਠਡ ਕੇ ਬਿਨਾ ਕਯਾ ਕੋਈ ਧਰਮ ਹੋ ਸਕਤਾ ਹੈ ?
 - (10) ਧਰਮ ਮੇਂ ਸ਼ਾਸ਼ਟਰ ਕੀ ਕਯਾ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ ?
 - (11) ਭਕਿਤ ਕਾ ਕਯਾ ਅਰਥ ਹੈ ?
 - (12) ਕਰਮ ਕਾ ਕਯਾ ਅਰਥ ਹੈ ?

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :— ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 9 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਯੂਨਿਟ I, II, III ਅਤੇ IV ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 18 ਅੰਕ ਹਨ।

ਯੂਨਿਟ-I

1. ਵੈਸ਼ਨਵ ਪਰੰਪਰਾ ਦੇ ਮੂਲ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
2. ਵੈਸ਼ਨਵ ਪਰੰਪਰਾ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ?

ਯੂਨਿਟ-II

3. ਸ਼ੈਵ ਪਰੰਪਰਾ ਦੇ ਮੂਲ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
4. ਸ਼ੈਵ ਧਰਮ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੂਲ ਗ੍ਰੰਥ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਕੀ ਹਨ ?

ਯੂਨਿਟ-III

5. ਸ਼ਾਕਤ ਪਰੰਪਰਾ ਦੇ ਮੂਲ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
6. ਸ਼ਾਕਤ ਪਰੰਪਰਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਤ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਕੀ ਹਨ ?

ਯੂਨਿਟ-IV

7. ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਭਗਤੀ ਲਹਿਰ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
8. ਭਗਤੀ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿੱਚ ਚੈਤਨਯ ਮਹਾਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-V

9. ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨੌਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ :
 - (1) ਧਰਮ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।
 - (2) ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਲਕਸ਼।
 - (3) ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ ?
 - (4) ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ।
 - (5) ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਧਰਮ ਨਾਲੋਂ ਜੀਵਨ ਢੰਗ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
 - (6) ਕੀ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦਾ ਕੋਈ ਪੈਗੰਬਰ ਹੈ ?
 - (7) ਕੀ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ?
 - (8) ਧਰਮ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ?
 - (9) ਕੀ ਕਰਮ ਕਾਂਡਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਧਰਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ?
 - (10) ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ ?
 - (11) ਭਗਤੀ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
 - (12) ਕਰਮ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?